

időben virágos hangulat, nótás jókedv uralkodik a kávéházakban és nagyon sokan vannak, akik éjjel három óra után mennek csak haza, — ha ugyan mennek a korom-sötét éjszakában. Mert olyan pokoli sötét van az utcákon a lámpák eloltása után, hogy tényleg bátorság kell hozzá ebben az időtájban végig menni az utcákon.

Ilyesmit meg lehet csinálni Tápiószellén, de nem Szegeden, mert eltekintve, hogy a városnak tetemes jövedelme van az ugynevezett lumpokból, sőt a város és állam egy tekintélyes jövedelmi forrása éppen a lumpokra van bazirozva, már ezért is megérdemlik az őket megillető védelmet és személybiztonságot. Másrészt Szegednek van olyan kiterjedt üzleti élete és gazdasági forgalma, hogy sok éjjeli munkát tesz szükségessé. Nem célunk éppen az újságírókra, akik munkájuk jelentékeny részét tudvalevőleg éjjel végzik, de van nagyon sok más foglalkozású egyén is, akik éjjel kénytelenek a munkájukat végezni.

És hacsak sötét lenne, de az a por, amit az éjjeli utcasepréssel okoznak, az épséggel elviselhetetlen. Minden nagy városban söprik hajnalban az utcákat, de ilyen port sehol sem vesznek fel, mint nálunk. Igaz, hogy sehol nincs is az utcán annyi por, mint nálunk. Mert másutt ismerik az ugynevezett locsolást. Ha éjjel a sötétségben hazabotorkálsz, nem látsz semmi fiksz tárgyat, csak egy homályos felhő révedezik feléd. Porfelhő uszik a levegőben és száll a tüdődre. Ellepi orrod, szád, szemeidet, a torkodba is berepül, s te prüszköl, krákogsz, köhög, vörösre dörzsölöd a szemeidet. S ez ellen a minden éji, valódi szegedi számum ellen nincs védekezés, mert hiába menekülsz be kávéházba, ott a nagy hőség miatt nyitva vannak az ajtók, ablakok, s belepi a helyiségeket. Bevonul a hálósobádba, mert nyitva hagytad az ablakod, hogy a rekkenő hőségben egy kis levegőt kapi. Ehelyett kapsz port, s a porban bacillust.

Jó hogy a szegedi polgár türelmes. Fizet adót, amiért aztán betegséget terjesztő porfelhőket vernek be a szobádba, s fizetsz vizdíjat, amiért vizet ugyan nem, de más veszedelmet azt kapsz.

Mint értesülünk, a mai napra mégis kijártak annyi vizet, hogy a kórházban operálni és boncolni is lehetett. De egyben arról is értesülünk, hogy a holnapi napon újra nem lesz víz, legalább az éjszaka már sztrájkolni akart minden csap. Elég érdekes.

Andrássy és a külföld. A *Frankfurter Zeitung* cikkben foglalkozik ma Andrássy Gyula gróf beszédével. Megjegyzik a lap, hogy érdekes lenne, megtudni, ha új választást rendelnének el, vajjon az ország akarja-e a magyar nemzeti államot, vagy az ellen foglalna-e állást. Helyteleníti Andrássy gróftól, amiért beszédében kiemelte, hogy csak egyféle faj van Magyarországon s amiért — a lap szerint — ezzel akart a magyar királyra hatni.

Bosnyákok a szerb király ellen. Belgrádi lapok gunyosan írják, hogy Koviliaca fürdőhelyről az ott üdülő bosnyákok egytől-egyig elutaztak arra a hírre, hogy Péter király megérkezik. Azt írják ezek a lapok, hogy a menekülő bosnyákok attól félték, hogy árulóknak fogják tartani őket Bécsben, ha egy levegőt szívnak a szerbek királyával. A dolog pedig valóban úgy áll, hogy mikor Péter király megérkezendő volt, a fürdő vezetősége felszólította a bosnyákokat is, hogy tűntessenek Péter király mellett. Ezt akarták elkerülni a bosnyákok és az ováció elől sebtében elutaztak.

Dreadnoughtok páncél nélkül. Londonból jelentik: A hadi tengerészet történetében új korszakot nyitott meg az angol admirális legújabb intézkedése, amelyről az *Evening News* ad számot. A lap értesülése szerint a

legújabb angol Dreadnought teljesen páncéltalan lesz. Az admirális arra az álláspontra helyezkedik, hogy a 18,000 tonnánál súlyosabb Dreadnoughtok nélkülözhetik a páncélt, hogyha nagyobb sebességet tudnak kifejteni és súlyosabb ágyúkkal vannak felszerelve. Ezzel el van döntve az ágyúk és a páncél közötti harc. Kellő nagyságu és sebességű ágyúk mellett nem kell páncél és az angol admirális azt az összeget, amit páncélon megtakarít, a gépek javítására és messzebb hordó ágyúk beszerzésére fordítja.

Ég a színház.

— Egy érdekes írás. —

(Saját tudósítónktól.) A történeti sorrend ez. A szinügyi bizottság elhatározta, hogy a város tulajdonában levő színházi diszleteket nyilvános árverésen eladhatja, mert az új színházi szerződés értelmében a város az igazgatónak nem köteles diszleteket adni és mert a diszlet közvagyon, árverés mellőzésével eladni tehát nem lehet. Hogy-hogy nem — ilyen csodák történnek a szép kék ég alatt — a közgyűlés árverés mellőzésével Almássy Endrének eladta a diszleteket, 800 koronáért, akkor, amikor Almássy maga 1000 koronát ajánlott föl. Ez ellen, a tárgyalagosságában és közérdekűségében klasszikusnak éppen nem mondható határozat ellen Wimmer Fülöp erőlyes hangon megfogalmazott főlebbezést nyújtott be a belügyminiszterhez. A főlebbezés érvelésének leron-tása céljából most Szmollény Nándor beadványt intézett a polgármesterhez és kéri, hogy azt a főlebbezési iratokkal együtt küldjék föl a miniszterhez. A beadvány szó szerint ez:

Nagyságos királyi tanácsos, polgármester ur, értesülve arról, hogy Wimmer Fülöp törvényhatósági bizottsági tag a város színházi diszleteinek közárverésen való eladását szorgalmazva, főlebbezett a közgyűlés azon határozata ellen, amely ezen diszleteket Almássy Endre szinigazgatónak engedte át 800 korona ellenében, mint a szinügyi bizottság tagja, kötelességemnek tartom úgy a város, mint a szinészet érdekében tiltakozni az árverés terve ellen.

A város diszleteinek egy része még az 1881 decemberben leégett bécsi Ring-színház raktárából való, 1904-ben festette a város utoljára, alig férhet tehát szó ahoz, hogy a diszletek a szegedi szinpadhoz nem illő állapotban vannak, azok kezelése állandó nyugót képez, átfestésük pedig jelentékeny költségbe kerülne.

Szeged város szerződésileg átadta színházát, az összes felszerelésekkel, diszletekkel együtt Almássy Endre szinigazgatónak három, esetleg hat évre, igen természetesen, hogy a szinigazgató használatra állapotban igényelheti mindezt, joga volna tehát szerződése alapján követelni, hogy a diszletek átfestésének, az erre nem alkalmas lom pedig eltávolíttassék.

Almássy Endre ajánlata a várost mentesíti súlyos szerződési kötelezettsége alul, de biztosítja a szinfalakat továbbra is a szegedi szinpadnak, használatra alkalmassá téve biztosítja a város által tartott vagy engedélyezett előadásokhoz is a diszleteket.

Ha ezzel szemben a szinigazgató a díjtalan átengedést kérné, az ajánlat akkor is oly előnyös, ami semmi más uton nem biztosítható.

Alig fér azonban kétség ahoz, hogy az ajánlott 800 koronánál több árverés útján sem volna elérhető, mivel a vételárhoz a szállítási költséget is hozzászámítva, az átfestés többbe kerülne, mint a teljesen új diszlet, a várost pedig terhelné a szétválasztás, átszállítás, árverés, stb. költsége, amivel az árverés jövedelme csökkenne. De figyelembe veendő az is, hogy a jövő időnyre már min-

den szintársulat megszervezve s a szükségességekkel ellátva van.

De már azért is alig lehet arra remény, hogy idegen szinigazgató árverezzen, mert tudomásom szerint a Népszínház mindenestre szebb diszletei évek óta hába várják a vevőt. Szegeden az 1902. évben eladásra bocsátott diszletekre ímsételen hiába kísérelték meg az árverést. 1908-ban pedig 75 darab diszlet 16 koronán kelt el, nem fődözve még az átszállítás költségeit sem.

A diszletek értékére különben világot vet a megtekintésre kiküldött egyik bizottsági tag véleménye, aki ipari földolgozást, a vásznat vízvédelmi zsákoknak, a lécezőst tüzelőnek ajánlott.

A szinügyi bizottság ugyan a nyilvános árverést javasolta a jegyzőkönyvi kivonat szerint, meg kell azonban említenem, hogy a bizottság elé egy hosszú szabályrendelet tárgyalása után került az ügy és az előadottak ismerete, illetve ismertetése hozzájárult és tárgyalás nélkül jutott határozattá a szinügyi bizottságban Wimmer indítványa.

Tekintettel a főlebbezés szokatlan hangjára, nem hagyhatom megemlítés nélkül, hogy Almássy Endre éppen nem örvendhet a hatóság „protekciójának“, a város tanácsa őtől vonta meg az elődei által élvezett 8000 korona évi szubvenciót s csak nagyságod ellenben jelentékenyen nagyobb társulat tartására, opera előadására stb. kötelezték.

A szinügyi bizottság által kiküldve, hivatalos uton szerzett közvetlen meggyőződés alapján állithatom, hogy Almássy Endre közel 40,000 koronával nagyobb évi teherrel indul vállalkozásának, mint elődjei, ennek dacára szerződésén túl kötelezettséget vállalt az elődje összes diszleteinek átfestésére is.

A súlyosabb kikötésekkel szemben azonban a város semmiféle ellenszolgáltatást nem nyújtott eddig, még a helyárok is a negyven év előttié, a legdrágább páholy tíz korona, az első sor földszinti kőrszék két korona.

Amíg valamikor Szeged első helyen volt a színház támogatásában, ma csaknem az utolsó helyre jutott valamennyi város között. Éppen akkor, amikor köztudomás szerint az idők járása amugy is igen megnehezült a szinigazgatók fölött.

Tisztelettel kérem nagyságodat, méltóztatásuk ezen beadványomat a főlebbezési iratokhoz csatolva fölterjeszteni a nagyméltóságú magyar királyi belügyminiszterhez, ahol is a közgyűlés határozatának jóváhagyását kérem, ellen esetben pedig a város netaláni kárának megtérítésére köteleztessék a főlebbező törvényhatósági bizottsági tag.

Buziásfürdő, 1911 július 22-én.

Szmollény Nándor.

A főlebbezésbe több tévedés csuszott, melyeket a főlebbező szives engedelmevel bátrak vagyunk ezennel helyreigazítani. 1. Almássy Endre a színházat nem a diszletekkel együtt kapta meg. Annyi zsenialitás benne is van, hogy nem adna értük 800 koronát, ha diszletek egyébként is az övéi lennének. 2. Nem ismerünk olyan számvetést, amelynek alapján előnyösnek mondhatnánk olyan vásárt, amelynél a vevő nem fizet az árúért, amelyet az eladótól kap. Az ilyen vásárt mi felénk másnak hívják. 3. Közvagyonnak árverés útján való eladásáról nem szabad csak zért lemondni, mert nem bizonyos, hogy „más“ árverező akad-e? 4. A szubvenciót a város nem Almássy Endrétől, hanem a színházról vontatta meg. Ennek aligha volt más oka, mint az, hogy a város törvényhatósági bizottsága végre átlátta, hogy semmi értelme sincs annak, hogy egy különben is jól jövedelmező vállalatot még évi 800 koronával szubvencionáljon. 5. Miért nyújtson bármiféle „ellenszolgáltatást“ a város a szinigazgatónak? Kap a város valamit a szinigazgatótól? Ad